

Forfatter: Paludan-Müller, Fr.

Titel: Udrag fra Paludan-Müllers poetiske Skrifter i Udvalg, III. Bind

Citation: Paludan-Müller, Fr.: "Paludan-Müllers poetiske Skrifter i Udvalg, III. Bind", i Paludan-Müller, Fr.: *Paludan-Müllers poetiske Skrifter i Udvalg, III. Bind*, udg. af CARL S. PETERSEN , 1909, s. 359. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-paludanm03-shoot-idm140319425214880/facsimile.pdf> (tilgået 10. april 2024)

Anvendt udgave: Paludan-Müllers poetiske Skrifter i Udvalg, III. Bind

Side 71 Linje 16: *Parcorne*] det latinske Navn paa Skæbnegudinderne i den græsk-romerske Mytologi; de er tre i Tal: den ene spinder Menneskets Livsraad, den anden bestemmer dens Lærgde, den tredje klipper Traaden over.

Side 72 Linje 43: *mit Syn*] nu: Synet af mig; om den hyppige (sml. særlig Side 137 Linje 25—30) Brug hos P.-M. af Ejeform eller Ejstedsord i Stedet for Forholdsord se Anm. til 1ste Binds Side 119 Linje 18.

Side 74 Linje 24: *Arstipp*] græsk Filosof i det 4de Aarh. f. Kr. „Hans Karakter var Verdensmandens, let og behagelig i Omgang, nydelsessyg og skeptisk overfor al, hvad der paalægger Mennesket Selvfornægtelse og Karakterstyrke“. (C. N. Starcke.)

Side 74 Linje 25: *Plato*] Oldtidens berømteste Filosof, Sokrates' Ven og Discipel; † 347 f. Kr.

Side 75 Linje 25: *Tartarus*] omtrent = Helvede; Pinesstedet i den græske Mytologis Dødsrige (sml. Anm. til 1ste Binds Side 94 Linje 16).

Side 75 Linje 38: *Maja*] ifølge indisk Verdensanskuelse Personlighedsdelen af Skinnet, Blændværket, det illusioniske; sml. Anm. til Side 81 Linje 4.

Side 75 Linje 40: *Apelles*] Oldtidens berømteste Maler, † 308 f. Kr.; en Tid Hofmaler hos Kong Philip af Makedonien og højlid beundret af Alexander den Store; af hans Malerier, der alle er gaaede til Grunde, nævnes blandt de ypperste: Kærlighedsgudinden, stigende nogen op af Havet (sml. Anm. til Side 85 Linje 24), og flere Portrætter af Alexander den Store.

Side 76 Linje 3: *Tyvegudens Moder*] ogsaa Tyvene havde deres Gud i den græsk-romerske Mytologi, det var Hermes [Anm. til 1ste Binds Side 86 Linje 1]; Himmelduden Zeus avlede ham med Maja, en Datter af Atlas [Anm. til 1ste Binds Side 176 Linje 29].

Side 76 Linje 18: *Chaos*] (græsk) det umaadeelige tomme Rum, der existerede før Verden skabtes.

Side 77 Linje 45: *Sax hæv mig, Kjære!*] P.-M. lader Kalanus med Forkærlighed bruge „Kjære“ i Tiltale; det er sikkert en Genklang af Böhlers Ord I 288 om Kalanus, at han „von seiner gewöhnlichen Anrede mit Kalyana, O Lieber (Plutarch fasst es, dass er *καλέ* [kale] statt *καίρε* [kaire] gesagt [se osv. Side 216]) den Namen Kalanus erhalten hatte“.

Side 78 Linje 18: *Duvel: kjend dig selv*] Indskrift paa Apollotemplet i Delphi (Midt-Grækenland).

Side 79 Linje 4—5: *Hvordan er Verden bygget . . . Der er Oven, Midten og et Nøden*] sml. Böhler I 173—74: „Es zerfällt diese wandelbare Sinnenwelt in drey Regionen, oder drey Welten (Trailokya), nach den drey Dimensionen des Raumes: unten, mitten und oben, und in diesen Regionen sind vierzehn Ordnungen von Wesen vertheilt, nach dreyen Grundkräften (Traigunya) oder Qualitäten, durch welche die Natur operirt“, — Med Linje 14—21 maa sammenholdes Böhler I 174.

Side 81 Linje 4: *Maja fra det gamle Chaos stammer* o. s. v.] sml. Böhler I 161: „In einer Stelle des Veda, wo von der Schöpfung gehandelt wird, heisst es, dass anfänglich kein Seyn und Nichtseyn, sat und asat gewesen, sondern das grosse Es (tat) oder Brahma sich erst selber zum Seyn manifestirt habe, während die Maya oder Täuschung rings um ihn in gestaltlosem Nebel als asat oder nonens gehangen habe; indem aber nun so das Urwesen in dem Spiegelglanze der Maya sich selbst anzuschauen begann, ward durch diese seine Contemplation die Finsterniss (tamas) getheilt und die Liebe (âmas) in seinem Gemüthe eine productive Schöpferkraft“.

Side 83 Linje 38—39: *et du nyder | Af noget Levende den mindste Bid*] sml. Böhler II 162: „von jeher erhielten sich die Entsagenden und alle, welche den Ruf einer besondern Heiligkeit zu erwerben trachteten, der zusam-